

Delavska PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Vnebovpijoči greh

«Glejte, plačilo, ki ste ga utrgali delavcem, vpije.» (Jak 5, 4.)

Danes se hudo zameriš, če rečeš katero o kapitalistih, ki so sicer kristjani (nekateri hočejo biti celo »odlični« kristjani), obenem pa imajo vse slabosti tipičnega kapitalista, ki vse svoje delo in življenje uravnava le pod vidikom čim večjega dobička. Delavstvo je v službi takih ljudi prav tako izpostavljeno vsem neprijetnostim in težavam, kakor v službi judovskih ali kakršnih koli drugih kapitalistov, ki jih vest v ničemer ne veže.

Kapitalista, ki je kristjan ali celo »odličen« kristjan, pa veže poleg gospodarskih načel tudi versko načelo. So med njimi namreč celo taki, ki hočejo predstavljati katoliško elito, ali recimo družbe, ki veljajo za pristna katoliška podjetja. Od vseh teh bi delavci pričakovali, da bodo krščanska načela, ki jih predstavljajo, skušali kolikor mogoče izvesti tudi v dejanju, to toliko bolj, ker sta pravičnost in ljubezen prav temeljni krščanski načeli, na katerih je postavljeno vse drugo, in da brez teh dveh prvotnih krščanskih kreposti sploh nobeno krščansko življenje ni mogoče.

Katolištvo oz. krščanstvo posameznega človeka ali družbe se prekuša in pokaže v praktičnem vsakdanjem življenju. Ne tako, kakor so versko gorečnost kazali farizeji, ki so sicer hudo natančno izpolnjevali vse zunanje obredne predpise, drugače so bili pa polni sovraštva, krivice, pohlepnosti in vse hudo-bije.

Smer katoliškemu življenju dajejo osnovna verska načela, ki so dobila svoj izraz v sv. pismu in nauku Cerkve. Znan nam je Kristusov nauk o ljubezni, omejimo se pa danes le na tisto, kar božji in cerkveni nauk govori o delavcu.

Ni brez pomena, kar je apostol Jakob napisal o tistih, ki si grabijo premoženje in zato stiskajo delavstvo. Vpitje in tožbe takih stiskanih delavcev vpijejo v nebo po maščevanje! Nauk Cerkve pa je na kratko obsežen v katekizmu, ki med vnebovpijočimi grehi navaja tudi odtrgovanje zaslužka delavcem in najemnikom.

Tukaj, bi rekli, je kremen, kjer naj se izkaže katolištvo krščanskih podjetnikov ali družb. Ni ravno treba, da svojemu delavcu zaslužek odtrgaš ali mu plačo znižaš, temveč če delavcu ne daš zaslužka, ki mu gre, da mora ob vsem svojem težavnem delu stradati in z družino

trpeti pomanjkanje — vse to je vnebovpijoč greh.

Sploh je razmerje do delavstva v podjetjih, ki jih vodijo ljudje, ponašajoči se s svojim krščanstvom, prav posebno značilno. Taki podjetniki sicer radi govorijo o katolištvu in prav gladko jim gre iz ust beseda »Quadragesimo anno«. Saj hočejo večkrat celo veljati za neke učitelje pravovernosti in ubogljivosti do naukov Cerkve in sv. očetov. Posebno radodarno delijo take nauke delavcem, in še prav posebno krščanskim delavcem. Polna usta imajo priporočil za spoznavno sodelovanje delavstva in kapitalistov in vsi gorijo za stanovsko ureditev družbe. Če bi jih delavstvo presojalo le po besedah, bi bilo prepolno sreče nad tako dobri mi in blagimi gospodarji.

K sreči pa moramo po božjem in cerkvenem nauku presojati vernost in blagosrčnost ne po besedah, ampak po dejanjih. Tu se nam pa pokaže precej drugačna slika: vse oznanjevanje solidarnosti med delavstvom in kapitalom je v resnici pri njih samo zapeljevanje delavstva, da bi zanemarilo svoje organizacije in bi se na račun solidarnosti odreklo največji dobrini, svobodi; gorečnost za »Quadragesimo anno« je pri njih samo orožje, s katerim bi uničevali strokovne organizacije (gl. Avstrija) in vzeli delavskemu stanu svobodo. Njim bi prijale kake delavske podporne organizacije s podjetniki na čelu, strokovni borbi naj bi se delavstvo odpovedalo na korist solidarnosti in naj bi mirno potrpelo ter hvaležno prejemale vse, kar koli bi mu blagovolili gospodje pokloniti.

Še nekaj je posebno značilno za te vrste ljudi: milosrčnost. Svojih podjetij, pravijo, ne vodijo zaradi kakega dobička, ampak iz golega usmiljenja, samo da imajo delavci kruh. Delavstvo jim mora biti za tako milosrčnost hvaležno. Gospodje se žrtvujejo le za dobro zaposlenega delavstva in celo doplačujejo iz svojega, samo da ne bi bili njihovi delavci brez zaslužka. Ginja, kaj!

Toda delavstvo zna tudi tako milosrčnost pravilno preценjevati — kljub temu, da sliši o njej skoraj pri vsakem pogajanju v t. zv. »katoliških« podjetjih. Delavstvo, tudi krščansko delavstvo, milosrčine ne mara in ne želi. Delavstvo zahteva le pravice, ki mu ne gre le po človeškem pojmovanju, ampak tudi po božjem nauku! Tisto o milosrčini naj gospodje prihranjajo kar zase,

saj do danes ne poznamo pri nas niti enega podjetnika, ki bi iz golega krščanskega usmiljenja vzdrževal svoje podjetje in tako pomagal delavstvu iz bede. Glavni smoter vseh podjetnikov, tudi najbolj »krščanskih«, je dobiček. Dokler gre s tem dobro, njihova podjetja delajo, ko ga začne primanjkovati, se ustavijo in puste delavstvo na cesti. Tako je s tem »krščanskim usmiljenjem«, in delavstvo to vé in se ne da begati s tako velikodušnostjo.

Gospodje »krščanski« podjetniki, nehajte z vsem učenjem in reprezentiranjem krščanstva in poudarjanjem lastne krščanske usmiljenosti, dokler bodo vaši delavci slabo plačani, dokler jih boste metali na cesto, če si predrznejo zahtevati nekoliko boljše plače, dokler boste izvajali nad njimi najhujšo reakcijo! Tudi za vas veljajo božja in cerkvena načela in »Quadragesimo anno«, ne le za delavce! Dokler pa delate tako, kot vsi drugi kapitalisti, pri tem pa so vam usta polna medenih besed in si nadevate čim bolj krščansko krinko — ste slabši

od drugih kapitalistov, pobeljeni grobovi, gadja zalega! Ne le delavstvo, ampak vsak pošten človek vas mora obsojati.

Bolje bo za vas, če se odrečete krščanstvu, ker zaradi vašega nekrščanskega ravnanja z delavstvom kompromitirate božji in cerkveni nauk in ste krivi, da delavstvo zgublja vero. Ne komunizem ne liberalizem nista pahnila v brezvestno toliko delavskih množic, kakor so jih kapitalisti, ki so se ponašali s krščanskim imenom, pri tem pa najbolj pogansko ravnali z delavstvom.

To smo povedali zato, ker dan za dnem doživljamo najbridkejša razočaranja in najhujšo reakcijo od takih ljudi, ki bi jim versko prepričanje moralo ukazovati človečnostno in pravično ravnanje z delavstvom.

Krik tega delavstva vpije v nebo po maščevanje! »Vaše zlato in srebro bo zarjavelo in njuna rja bo pričala zoper vas in razjedla vaše meso kakor ogenj... Bogatini, razjokajte se in tarnajte nad stiskami, ki pridejo na vas!« (List sv. Jakoba 5, 3, 1.)

In krščanski delavci verujemo v božjo besedo!

Naš ponos!

Na dobro sadje sedajo zelo rade ose in sršeni. Ne sicer zato, da bi ga ohranile, pač pa, da bi ga uničile. Dober je, zato ga ne privošči drugim. Hočejo ga pojesti sami. Približno tako je tudi z Jugoslovansko stroko. Zvezo, ko bi ne bila dobra, bi se ne bilo že toliko strupenih žrel nad njo polomilo. Mislili so in nekateri še mislijo, da je to le neka skupina slabih, kakor jo imajo okoli sebe politikarji, ki se spreminjajo po potrebi. Pa so se zmotili! Odkar so odšli iz zveze iskaleci samih sebe in odkar natolcujejo zvezo slepci komunizma in drugih za kapitaliste slabovestnih lastnosti, od tedaj krščansko socialistična delavska organizacija stalno raste in se notranje neprestano krepi. Delavska zavest združena v Jugoslovanski strokovni zvezi je danes kljub vsem nasprotnikom živahnejša kot je bila kdaj koli. Kletev nasprotnikov postaja blagoslov. Kakor se vidi, se vračajo prastari časi. Le tako naprej!

Kdo bi bil ob gotovem času mislil, da bo Jugoslovanska strokovna zveza prišla do krasnih skupinskih praporov, posvečenih Bogu in napredku delavstva. To dejstvo zopet dokazuje, da neresnica in oklevanje nasprotnikov ne držita. Delavstvo jima ne veruje in verovati ne more. Saj opravljajo ta podli posel na način, da se jim mora smejati celo pameten človek, kaj šele bedak. Ker je JSZ dobra organizacija in se še vedno izpopolnjuje, nekaterim ne gre v glavo. Kako je to mogoče, ker so oni proti? Ne pomislijo pa, da se niti sonce noče vrteti okoli njih, četudi počivajo v dobrih in dobro zavarovanih ležiščih. Čudno je pa to, da bi

tj narobe zagovorniki zelo radi videli, da bi mi postali komunisti, ko smo pa vendar protikomunisti. Seveda se jim ta želja ne bo uresničila drugače, kakor če razglase Leona XIII., ki je izdal kot poglavar katoliške Cerkve, veliko okrožnico o delavskem vprašanju, za komunist. Če je ali pa bo komunist, potem smo in bomo tudi mi komunisti. Saj je znano, da so bili celo »katoliški« kapitalisti proti Leonovi okrožnici, češ da se preveč približuje Marksovemu komunizmu. Današnji častilci kapitalizma bi pa najraje zamolčali tudi še okrožnico »Štirideset let« Pija XI. Saj tudi ta kapitalistom ne gre v račun. Nasprotniki Jugoslovanske stroke zveze so pa tudi Pijevo okrožnico porabili proti nam, četudi je bila že prej sprejeta na obnem zboru. Trdili so, da JSZ ni za njo. S to neresnico so »hazirali« po raznih krajih.

Jugoslovanska strokovna zveza sprejema razna mišljenja in lažniva natolcevanja in sumničenja zelo ravnodušno in z mislijo: Oče odpusti jim, čeprav vedo, da ni tako.

Jugoslovanska strokovna zveza je naš ponos, ker deluje z lastnimi močmi, brez kakršne koli tuje pomoči, za koristi velikega dela našega naroda — za delavstvo. Zato ji nihče, razen z lažjo, ne more kaj nepoštenega očitati. Delo, ki ga JSZ vrši, je v resnici važnejše, kakor paradne prireditelje nekaterih breznačelnih prireditev. Zato pa delavstvo, ki imaš s svojimi razmerami dovolj posla, pridruži se — v kolikor se še nisi — Jugoslovanski strokovni zvezi v delu za svojo telesno in dušno srečo! To delo je naš ponos!

Jože Gostinčar.

Po naših krajih

Duplica

Poročila sta se dolgoletni tajnik naše skupine tov. Ivan Bore ter blagajnikova namestnica tov. Roza Rode. Od početka naše organizacije sta oba, posebno pa tov. Ivan, stala na čelu našega gibanja na Duplici. Člani in članice jima želimo mnogo sreče in božjega blagoslova in so trdno prepričani, da bosta tudi v prihodnje stala v naših prvih vrstah.

V Škofjo Loko odidemo v nedeljo zjutraj ob 7 z avtobusom, s kolesi pa ob 6, nato se odpeljemo v Moste, od koder bomo odšli ob pol 7 skupno s tovariši iz drugih skupin v Škofjo Loko.

V Maribor naj gre čim več članov in članice tudi iz naše skupine. Prijavite se takoj pri svojih zaupnikih!

Razprava se je vršila v našem podjetju 9. julija. Na željo strokovnih organizacij jo je sklicala Delavska zbornica. Treba je bilo urediti predvsem akordne postavke v nekaterih oddelkih. Po 5 ur trajajoči razpravi se je sestavil zapisnik, ki obsega v glavnem tele določbe: Akordne postavke v ženskih oddelkih se bodo popravile do konca leta na podlagi seznamov, ki jih bodo vodili zaupniki. V moških oddelkih se bodo sporne akordne postavke popravile s 15. avgustom. Vsem delavkam pod točko 1. v akordu se izplača 80 din kot odškodnina za izpadle zaslužke. Drva, ki so sedaj stala 100 din, se znižajo na 75 din, tudi za tiste, ki so jih že plačali. Nerešene akordne postavke v moških oddelkih se bodo revidirale do 1. januarja 1939, če se ne bo spremenila oz. zboljšala okolnost izdelave. — Ta razprava je znova dokazala, kako potrebna je za delavstvo organizacija. Videti je, da bomo mogli priti do splošne ureditve mezdnih pogojev šele prihodnje leto, kajti podjetje se še vedno bori s težavami, posebno ker upniki neizprosno terjajo svoj denar. Zato se moramo še bolj okleniti svoje organizacije, da bomo vselej znali in mogli uveljaviti svoje zahteve.

Medvode

V nedeljo 7. avgusta se udeležijo naša skupina naše prireditve v Škofji Loki. Kolesarji bodo odšli ob 7 zjutraj izpred gostilne gđ. Ane Mrak v Goricanah. — Ostali člani naj gredo z jutranjim vlakom ali peš. Pokažimo z lepo udeležbo, da se veselimo napredka sosedne tovariške organizacije! — Odbor.

Jesenice

Nedeljska zdravniška služba krajevne bratovske skladišnice na Jesenicah bo v avgustu takole razporejena: 7. avg. dr. Čeh Milan, 14. avgusta dr. Keržan Bartol, 21. avgusta dr. Čeh Milan, 28. avgusta dr. Keržan Bartol.

Obrtna razstava oblačilne stroke bo na Jesenicah od 7. do 10. avgusta v prostorih osnovne šole na Jesenicah. Priporočamo, da si tudi delavci razstavo ogledajo.

V Škofjo Loko odidemo Jeseničani s prvim vlakom. Pozivamo vse člane, da se nam pridružijo. — Odbor.

Redukcije pri KID še niso ponehale. Vzrokov ne moremo ugotoviti. Na eni strani odpuščanje delavstva, na drugi dviganje draginje. Delavstvo bo prisiljeno začeti novo mezdno gibanje, ker so se življenjske potrebsčine podražile za 20 do 25 odstotkov.

Poslovnik o podpornem fondu naj si nabavi vsak naš član v pisarni JSZ. Stane 1 din. Vsak mora spoznati pravice in dolžnosti, da ne bo kakih nesporazumov in zabavljanja.

Stahovica

Veselič bo priredila strokovna skupina lesnega delavstva v nedeljo 14. avgusta ob 3 popoldne v Stahovici. Vabimo predvsem vse tovariše in tovarišice od blizu in daleč, da se naše prireditve pod lepimi Kamniškimi planinami udeležijo.

Nazarje

Od nas se redko glašamo, zato bi kdo utegnil misliti, da smo zaspali. V resnici pa se je naša skupina prav zadnje leto lepo razvila in šteje danes že 100 članov. Naš odbor in zaupniki so krepko prišli strokovno in organiza-

cijsko delo v roke. Kljub vsemu pa imamo med našim delavstvom še vedno dosti nevrednih ljudi, ki blatijo organizacijo in njene funkcionarje, se prilizujejo podjetju in denuncirajo zavledne delavce. S takimi ljudmi bomo napravili korenit obračun, ker s svojim ravnanjem neizmerno škodujejo skupnim delavskim koristim. Opozarjamo te ljudi, da se spametujejo, prav tako pa pričakujemo od podjetja, da ne naseda takim ljudem, pač pa prizna zakonitim obratnim zaupnikom veljavnost, ki jo imajo po zakonitih določilih in ki jim zaupa tudi večina delavstva.

Št. Vid

Udeleženci škofjeloške prireditve, in sicer člani skupine lesnega delavstva, članice iz Štore ter z Broda se zberemo v nedeljo zjutraj ob pol 7 pred ljudskim domom v Št. Vidu, od koder se bomo skupno odpeljali v Škofjo Loko. Udeležba je za vsakega člana in članico dolžnost!

Vevče

V nedeljo 31. julija se je zbralo večško papirniško delavstvo na sestanek, da ugotovi, v kakšnem položaju se nahaja in kaj mu je storiti. Od marca do konca julija je zgubilo delavstvo na zaslužku nad pol milijona dinarjev. Tako je stal stroj B 53, stroj H 25 delovnih dni, brusilnica pa še mnogo več. Delavke v papirni dvorani so bile doma 47 delovnih dni. Ugotovili smo, da so ostale tovarne, ki so v kartelu, obratovale več kot Vevče. To pa zato, ker izdelujejo razne vrste papirja, ki so izven kartelskih določb. Poleg tega pa imajo te tovarne določen visok kontingent v vrstah papirja, za katerega je več naročil. Vse to in pa še uvoz tiskovnega papirja v zvitihih po zelo nizki uvozni carini povzroča, da v Vevčah ni dela. Delavstvo je ugotovilo, da v sedanjem položaju ne more več prestatati in bo zahtevalo od podjetja polovico izgubljenega zaslužka. Cene življenjskih potrebščin so zelo poskočile in je zato ta zahteva popolnoma upravičena. Delavstvo pa je pripravljeno pomagati, da se doseže prepo-ved uvoza tujega papirja pod nizko carino, in sicer takega papirja, ki se potem pri nas zreže v druge namene. Delavstvo je odločeno, da bo svoje zahteve uveljavilo, ker je že sito izkoristčanja.

Škofja Loka

V Maribor bo šlo krščansko socialistično delavstvo izpričevati svojo borbenost in odločno voljo, da bo stalo v brambi proti vsem, ki hočejo naš narod duhovno ali narodno zasluževati. Tudi iz Škofje Loke mora biti velika udeležba. Vsakdo naj se priklasi pri tov. Pintarju, ki je obenem tudi v občinskem pripravljalnem odboru. Pri njem dobite prav tako vse informacije glede vožnje in legitimacij.

Sestanek lesnega delavstva se je vršil v nedeljo 24. julija v gostilni Plevni. Bil je zelo dobro obiskan. Tov. Pestotnik nam je povedal marsikaj potrebnega. — Poleg drugih težav, s katerimi se mora delavstvo boriti, imamo še nesrečo, da je pri nas zaposlen neki Madžar, ki uveljavlja nasproti delavstvu vse slabe lastnosti, ki jih imajo tuji strokovnjaki. Svetujemo g. podjetniku, da sam odstrani tega človeka, sicer bomo delavci za to korenito poskrbeli. — Na sestanku zbrano delavstvo je tudi sklenilo, da se bo udeležilo slovesnosti oblačilne skupine. Zbirališče bo ob 8 pred tovarno Sešir.

V škofjeloški predilnici obstoji skupina JSZ. Delj časa zaposleno delavstvo se še živo spominja hudih bojev, ki jih je moral prestajati posebno za časa ravnateljstva g. Horaka. Danes so se razmere že precej popravile. Tovarišice zaupnice lahko uspešno delajo v našo splošno korist. Tako je bil na njihovo intervencijo sprejet nazaj v delo naš predsednik Šubic, rešenih je bilo pa še mnogo drugih zadev. Vodstvo podjetja je prišlo do spoznanja, da je mogoče delovne razmere uspešno in dobro urejati le v sporazumu z organiziranim delavstvom. Urejene delovne razmere ne koristijo samo delavstvu, ampak tudi podjetju.

Tovarišem in tovarišicam predilnice! V nedeljo se bomo vsi udeležili proslave razviti prapora škofjeloške oblačilne skupine. Zbirališče bo ob 8 pred tovarno Sešir.

Žiri

Mezdno gibanje čevljarjev. Delavci, ki smo zaposleni v čevljarstvih podjetjih v Žirih, smo prav za prav v stalni krizi. Kajti nikoli ne zaslužimo toliko, da bi mogli trditi, da moremo zadostiti vsaj najnujnejšim zahtevam vsakdanjega življenja. Sedanja draginja je pa našo krizo še bolj dvignila. Zaradi tega smo bili prisiljeni potrkati na tista vrata, kjer delamo in z našim znojem ustvarjamo produkte in s tem tudi dobičke. Toda naši delodajalci niso bili nič kaj veseli nad našim trkanjem, zlasti pa so delali na to, da bi se mi pogajali v vsakem podjetju zase, poleg tega pa še brez sodelovanja delavskih strokovnih organizacij. Na naš odločen odpor so se vseeno vdali in pristali na razpravo, ki je bila 30. julija pod vodstvom zastopnika Delavske zbornice. Pogajanja pa žal niso privedla do sporazuma. Zastopniki delavstva so ponudili, da je njihova želja, da se reši to vprašanje sporazumno in v prijateljskem ozračju, toda zastopniki podjetij so vedno trdili svojo, da namreč vedo, da smo v težkem položaju, da pa

ne morejo zvišati naših mezd. Na zvišanje bi pristali le, če bi delavstvo pristalo na uvedbo kategorij, ki bi bile štiri. Prva kategorija bi bila deležna 20%, druga 8%, tretja nič, četrta kategorija bi pa še izgubila. Zastopniki delavstva seveda niso mogli na to pristati. Zaenkrat je kategorije odklonilo tudi delavstvo na skupnem sestanku 31. julija. Zato so delavske organizacije prosile okr. glavarstvo v Logatcu, da razpiše uradno obravnavo v smislu uredbe o minimalnih mezdah. Delavstvo je prisiljeno, da vztraja v svojem pravičnem boju za zvišanje plač, in sicer da gre v tem boju tudi do skrajnosti. Upa pa, da se bodo podjetniki le premislili in odstopili od svojega dosedanjega odklonilnega stališča. Eno pa je gotovo, da bo šlo delavstvo složno v boj za svoje pravice in pod vodstvom svojih delavskih strokovnih organizacij. Tudi morebitni do skrajnosti pritirani boj nas bo našel disciplinirane in složne.

V Škofjo Loko gremo vsi zavedni delavci iz Žirov. Pokažimo z veliko udeležbo, da smo tudi Žirovci zvesti člani JSZ. Nobeden od nas ne sme manjkati!

Strokovna poročila

Stavka delavstva v „Opeki“ končana

Stavka, ki se je pričela 15. julija na opekarni „Opeka“ d. d. na Brdu, je končana. V ponedeljek 1. avgusta so se pričeli ponovni razgovori, ki so se 2. avgusta končali. Doseglo se je delno zvišanje plač, ki se bodo v kratkem času postopno regulirale, tako da bodo ustrezale posameznim kategorijam pri delu. Sporazum tudi določa, da se zaradi stavke ne bo nihče preganjal in

da bo vse delavstvo ponovno zaposleno. Na podlagi tega sporazuma se je delavstvo v sredo 3. avgusta vrnilo na delo. Stavka je trajala pol meseca. Delavstvo se je v borbi pokazalo vztrajno in disciplinirano. Potrebno pa je, da se delavstvo v prihodnje še bolj oklene svoje strokovne organizacije, v kateri se bo moglo boriti za boljše razmere.

Tekstilna industrija

Od leta 1922. do 1937. se je znižal uvoz tekstilnih izdelkov v Jugoslavijo za 62,3%, delež tega uvoza proti celotnemu uvozu pa se je znižal od 23,7% na 9,6%. Obenem se je povečal uvoz tekstilnih surovin in polizdelkov od 1. 1926. do 1937. za 131,5%. To razmerje med uvozom tekstilnih surovin in polizdelkov na eni strani in uvozom izdelanega tekstilnega blaga na drugi najbolje dokazuje dvig tekstilne industrije v državi. Da to bolj razumemo, navajamo obenem sledeče podatke.

Povprečno število obratov v tekstilni industriji (število produkcijskih enot, ne glede na število podjetij), razen konfekcije, je bilo v razdobju od 1922 do 1930 (1.) ter od 1931 do 1935 (2.) po panogah produkcije sledeče:

	1.	2.
Predilnice svile	20	25
Predelava cunj	24	61
Čistilnice volne	8	61
Izdelava vate	6	20
Predilnice bombaža in volne	7	41
Izdelovanje sukanca	5	14
Motorne tkalnice platna	54	183

Izdelava platna	24	51
Tovarne suknja	98	81
Tkalnice brez motorja	94	95
Predelava lanu	111	106
Tkalnice žakljevine	9	16
Pletilnice z motorno silo	81	205
Pletilnice brez motorne sile	359	373
Pozamentirsko blago	23	40

Povečanje tovarniških obratov je bilo izvršeno s povečanjem uvoza tekstilnih strojev, kar je razvidno iz naslednjega (prva številka pomeni vrednost uvoza v mil. din, druga pa odstotek celotnega uvoza):

1926. 56,5	0,74	1932 16,6	0,58
1927. 46,3	0,64	1933. 33,2	1,51
1928. 49,0	6,63	1934. 51,4	1,44
1929. 66,1	0,87	1935. 50,7	1,37
1930. 43,6	0,66	1936. 74,6	1,83
1931. 35,8	0,75	1937. 78,7	1,52

Povečanje delavstva v tekstilni industriji je bilo naslednje (povprečno):

1932. 32.111 del.	1935. 47.175 del.
1933. 34.694 del.	1936. 53.273 del.
1934. 42.956 del.	

Delavci gornjeradgonskih občinskih opekarn v mezdnem gibanju

Pri težkem delu, ki zahteva dobrih telesnih moči, in zaradi draginje, ki je na deželi občutnejša kot v mestih, je pri mezdah 2,25 din in še manj nemogoče vzdržati. Gornjeradgonske občinske opekarn v Borec in Črešnjevcih ženskam niti ne plačujejo predpisanih minimalnih mezd.

Delavstvo se je pod silo razmer moralo organizirati v JSZ. Odločilni gospodje pa očitno nimajo razumevanja za potrebe delavstva. Saj niso hoteli pristati niti na skrajšan volivni postopek za volitev obratnih zaupnikov.

JSZ v Mariboru je vložila predlog kolektivne pogodbe za to opekarsko delavstvo. Na ponoven pritisk je podjetje odgovorilo na predlog tako nikalno, da delavstvu ne preostaja drugega, kakor iti v najodločnejšo borbo. Občina je doslej z dohodki svojih opekarn odplačevala svoje dolgeve. Seveda pa ne gre, da bi delavstvo na račun občinskih dolgov trpelo pomanj-

kanje, ker bi bili dohodki občinskega podjetja še vedno dosti veliki, ko bi se ustreglo upravičenim delavskim zahtevam. JSZ je zato vložila zahtevo za poravnalo postopanje pri okrajnem glavarstvu v Ljutomeru.

Delavstvo obeh opekarn naj se trdno oklene svoje organizacije, ki bo naredila vse, da se razmere popravijo. Ne sme pa nasedati raznim lepim vabam in obljubam, ki jim je glavni namen, da razbijajo delavstvo in njegovo organizacijo. S trdno povezanostjo in odločnostjo bo delavstvo edino moglo doseči izboljšanje svojih žalostnih razmer.

Nemška zunanja trgovina je bila v letošnjih prvih 5 mesecih pasivna za 151,8 mil. mark proti lanskim aktivim 214 mil. mark.

V češko-slovaških zaporih se nahaja sedaj 926 vohunov, kakor je izjavil predsednik čsl. vlade.

Prva delavska hranilnica in posojilnica

R. Z. Z. O. Z., v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22

sprejema nove hranilne vloge in jih obrestuje od 3—4% daje kratkoročna posojila pod ugodnimi pogoji

Delavci, delavke, poslužujte se svojega denarnega zavoda!

Viničarji: Pravica silo trpi

Važna viničarska pravda

Tovariš Lilek Franc se je pogodil, da bo nastopil službo v vinogradu veleposestnika ing. Pahernika v okolici Limbuša. Pri sklenitvi pogodbe mu je oskrbnik Pegan celo z roko pokazal seno, ki ga bo imel za rejo krav, ko bo nastopil službo. Treba je pri tem vedeti, da so povsod v mariborski okolici krave tiste, ki vzdržujejo viničarja s svojim mlekom, ne pa vinogradniki s plačili. Krave in njihovo mleko so tu največji del viničarjevega zaslužka in zato povsod glavni predmet vsake delovne pogodbe in tudi skoraj vsakega spora z vinogradniki.

Ko je torej imenovan viničar nastopil službo in s tem dobil pravico do vseh pogojenih dohodkov, je prišel nekega dne oskrbnik in ukazal viničarjevo seno odpeljati drugam. Viničar, jezen in razočaran, je začel oskrbnika zmerjati s pridevki, ki so se mu v tem primeru zdeli najbolj pripravi in primerni. Da pokaže oskrbniku svojo moč, je viničarja tožil zaradi žaljenja časti viničarski komisiji občine Limbuš. Zateval je, da viničar takoj zapusti službo. Na razpravi je zastopal viničarja odbornik naše limbuške viničarske skupine tov. Štravs Julijan. Kljub vsemu je bil viničar obsojen, da mora v osmih dneh zapustiti posestvo. Ubogi in po nedolžnem preganjanju viničar se je obrnil na mariborsko ekspozituro JSZ. Ta je proti razsodbi viničarske komisije poslala pritožbo na okrajno glavarstvo Maribor-desni breg. Pritožbo je takole utemeljila: Uredba o viničarskem redu, § 20 točka d) določa, če viničar hudo razžali gospodarja ali njegove svojce, stori s tem prestopke, po katerem je mogoče predčasno prekiniti službeno razmerje in se mora viničar izseliti s posestva. Za svojce je pa mogoče smatrati le družinske člane gospodarja, ki je lastnik vinograda. Razžaljeni oskrbnik g. Pegan pa ni v nikakem sorodstvu ali rodbinskem razmerju s pravim gospodarjem vinograda. On je tu samo uslužbenec. Razsodba viničarske komisije je s tem v celoti neveljavna in protizakonita. Oskrbnik g. Pegan ni imel pravice, da bi v tem primeru tožil viničarja pred viničarsko komisijo, ker more viničarska komisija razpravljati le o sporih med pravim gospodarjem in viničarjem. To razpravo bi moral predlagati le dejanski posestnik vinograda ing. Pahornik, ne pa oskrbnik v svojem imenu in brez pooblastila vinogradnika.

Toda okrajno glavarstvo je pritožbo zavrnilo, češ da ne spada v njegovo pristojnost razsojanje viničarskih komisij. Viničar naj se obrne na sodišče. Občini Limbuš je bilo poslano obvestilo, da je dovoljena pri deložaciji tov. Lileka Franca pomoč orožnikov. Treba je bilo hitre pomoči. Intervencija JSZ pri okrajnem glavarstvu je dosegla, da se z deložacijo počaka, dokler zadeva ne bo s pravne strani razčiščena. Isti priziv je bil zavrnjen tudi od sodišča z enakim izgovorom, da viničarske komisije ne spadajo v njegovo pristojnost, pač pa v pristojnost okrajnega glavarstva. Nastal je spor glede pristojnosti, viničar pa njegova žrtev.

Da bi viničarja še bolj »zašile«, je tožil oskrbnik zaradi žalitve časti še pred kazenskim sodiščem. Nasilna razsodba viničarske komisije mu ni zadoštovala. Zvedeli smo pa, da tožba oskrbniku ni prinesla, kar je želel. Z viničarjem sta se morala poravnati, prevzeti vsak svoje stroške, ker bi bila sicer oba kaznovana.

Na ponovne zahteve oskrbnika pri okrajnem glavarstvu je bil odlok o odložitvi deložacije preklican ter je bila ta določena za 20. julij ob 10 dopoldne. Viničar se je po svojem odvetoniku pri-tožil na bansko upravo. Oskrbnik je zahtevo po deložaciji utemeljeval s tem, da se godi v vinogradu velika škoda zaradi nepravilno izvršenih in zaostalih opravil, ki jih viničar ni izvršil. Nasprotno pa ima viničar z dne 5. maja pisano »črno na belem«, da mu je oskrbnik od tistega dne naprej prepovedal vsako delo na posestvu in je moral vrniti celo vse orodje. Sedaj dolži viničarja za neizvršena dela.

Tudi banska uprava deložacije ni prepovedala. Viničar se je sam izselil dan prej in pri dobrih ljudeh dobil stanovanje. Vendar je sedaj brez pridelkov, ki so mu rasli na posejanih njivah.

Iz vsega tega pa bo nastala še velika pravda. Končno razsodbo, ki bo važna za vse viničarje, bo dala upravno sodišče, ki bo določilo, ali spadajo take

viničarske zadeve pod pristojnost okrajnega glavarstva ali sodišča. S tem bo rešeno za viničarje važno vprašanje. Tovariš Lilek bo dobil odškodninske zahteve gotovo dobil. Vinogradnik odgovarja za vsa nepravilna dejanja oskrbnika, s katerimi je oškodoval viničarja. Prav tako je za nastalo škodo odgovoren predsednik viničarske komisije, ki je protizakonito razsojala o zadevi, ki ne spada v njeno pristojnost.

Viničarji, zlasti limbuški, pa vzemimo za zgled tov. Lileka, ki se ni uklonil v pravični borbi.

Nismo izgubili pravde, kakor to sedaj godejo neki vinogradniški krogi v okolici Limbuša. Naš dan še pride, lep in ožarjen z vso pravico. Naj živi viničarska borba. Pro.

ŠKOFJA LOKA

Ob škofjeloški proslavi

S krepkimi koraki stopamo v 45. leto obstoja naše strokovne organizacije. Misli se nam nehotе vračajo nazaj k prvim pionirjem našega gibanja v Sloveniji. S ponosom lahko pogledamo v preteklost in na veliko delo, ki so ga opravili naši strokovnjaki.

Marsikako gibanje se je že poskušilo pri nas uveljaviti. Toda vse, kar je bilo gnilega in koritarskega, je zginilo. — Spomnimo se na polpreteklo dobo! Vrhovi so se zamajali, suhe veje so odpadle, ostalo je pa deblo s svojimi zdravimi koreninami ter poglano znova v še lepšo rast.

Kdor je bil na letošnjem centralnem obnem zboru, je odšel domov ponosno in v trdni veri, da je pot, po kateri hodimo, za današnje življenje edino pravilna.

Se lepša zunanja manifestacija pa je bila v Zagorju. Zaključek naših letošnjih zborovanj bomo imeli v nedeljo 7. avgusta v Škofji Loki, kjer bo zavihral naš četrti prapor, kakor v posmeh vsem, ki so nas že davno obsojali na smrt.

Če so se škofjeloški tovariši odločili za prapor, je to dokaz, da ga ne napravljajo toliko zase, ker so notranje dovolj zavedni, ampak ker hočejo, da za njim stopa vse delavstvo loškega okraja.

Po vojni in še sedaj rastejo tovarne na Gorenjskem, kakor gobe po dežju. Delavstvo se je rekrutiralo po večini iz kmetov. Taki ljudje navadno niso zavedni delavci, ker še vedno nihajo med kmetijo in tovarno. Tuji kapital danes okužuje našo Gorenjsko s tuberkulozo. Ko bo dovršil svoje delo, bo pobral stroje in odšel drugam. Zato je važno

Dne 20. julija 1928 je oblastna skupščina za mariborsko oblast sprejela uredbo o viničarskem redu, sad osemletne težke borbe in dela organiziranih viničarjev.

Uredba je stopila v veljavo 1. novembra istega leta kot zakonit regulator dolžnosti in pravic viničarjev in vinogradnikov. Obe strani sta jo sprejeli z nekakim optimizmom. Viničarsko delavstvo je od nje pričakovalo zboljšanja svojih delovnih pogojev, vinogradniki pa so računali, da bodo vsa zboljšanja za viničarje po tej uredbi ostala le na papirju in da se nekaterih novih pravic, ki jih je določala uredba, ni bati.

Uračunali pa so se na obeh straneh. Najmanj tri četrtine viničarjev se danes, po desetih letih, ne uživa nobenih posebnih ugodnosti viničarske uredbe, uračunali pa so se tudi vinogradniki: večina teh ni računala, da se bodo vi-

ničarji še bolj oklenili svoje strokovne organizacije ter se z njo borili za izvajanje viničarske uredbe.

Z uredbo o viničarskem redu smo viničarji v splošnem lahko zadovoljni. Lahko bi pa bila še boljša, če bi se viničarji držali svoje organizacije, ki so jo mnogi zapustili, ker ni mogla več dati podpore, na katere so se v začetku navadili.

Gotovo je, da bi imelo viničarsko delavstvo v oblastni skupščini več zastopnikov, ne samo enega, če bi bilo vse viničarsko delavstvo organizirano, ne pa komaj desetina. Ti zastopniki bi gotovo dosegli še marsikaj, predvsem varnost pred preganjanji viničarjev, ki uveljavljajo svoje zakonite pravice, in kaj natančnejšega o naših plačah.

Iz vsakdanje skušnje že vemo, da bi bila celotna uredba o viničarskem redu brez vsake vrednosti za viničarje, če ne bi imeli svoje strokovne organizacije, ki sili delodajalce k izvajanju uredbe, na drugi strani pa tudi viničarje opozarja na njihove dolžnosti.

Desetletnica obstoja uredbe o viničarskem redu naj nas vedno spominja na boje, ki smo jih imeli za njeno izvajanje in ohranitev. Spomin na desetletnico nam bo šel za priložnost.

Čakajo nas še mnoge naloge. Zahtevamo stalnost službe, določitev najnižjih dopustnih plač, zavarovanje. Vse to bomo dosegli le tedaj, če nas bo večina organiziranih v naši pravi strokovni organizaciji, Strokovni zvezi viničarjev. Viničarji, viničarke, ki še čakate izven organizacije, pristopite v naše vrste! Vsak, ki odlaša in čaka, nam škoduje.

Časopisi pišejo:

»ENTSCHEIDUNG« (Lucern): »Ni českoslovaškega problema; je le nemški problem, in ta je zvezan z vprašanjem, kako dolgo bosta Francija in Anglija dopuščali vmešavanje v notranje razmere in odnose česko-slovaške republike in s pritiskom na Prago to vmešavanje nezavedno podpirali. Drug problem pa je ta, da doslej še nobena

»L'AUBE«. Iz pisma kardinala Pacelija predsedniku Socialnih tednov v Franciji: »Naj bodo katoličani pripravljani izvrševati vso svobodo, okoristiti se z vsemi možnostmi delovanja in z vsemi pravicami, in naj ne nehajo kazati v delih, da uporabljajo te svobode še daleč ni pogubno, marveč da je nasprotno koristno napredujočemu redu v skupno dobro.«

»GIORNALE D' ITALIA«. Urednik tega lista piše, da je eksistenca »čiste italijanske rase« znanstvena resnica. »Zdaj je imperij zavojevan in Italija je postala mnogo večja. Toda nasprotja proti usodi našega naroda se krepijo v svetu in prišel je trenutek, da postavimo vprašanje rase kot problem obrambe in moči.«

»L'AUBE« objavlja besede, s katerimi je sv. oče že tretjič obsodil rasizem: »Univerzalnost katoliške Cerkve ne izključuje sicer ideje rase, potoma, naroda, narodnosti, toda človeški rod, ves človeški rod, je ena sama rasa in svetovna rasa ljudi. Ni prostora za posamezne rase.«

»TEMPS PRÉSENT« (Pariz): »Zgodovina nemškega episkopata v teh zadnjih letih bo ostala vedno ena najlepših strani zgodovine Cerkve.«

»TEMPS PRÉSENT«: »Edina rešitev v takih (nedemokratskih) razmerah je prst na ustih! Predobro veš, kaj tvegaš.

da bi jim bil do pike podoben, če bi bil na njihovem mestu. In nehotе se spomni na tisto vizijo iz Skrivnega razodetja, kjer ne morejo ne kupiti ne prodati, to je živeti — ljudje, ki ne niso znamenja živali.«

»DIE CHRISTLICHE WELT« piše, da se je v prvih šestih tednih po priključitvi Avstrije 46.000 Avstrijcev odpovedalo katolicizmu.

Z združništvom se homo mogli delavci osamosvojiti. Zato pristopajmo k našim zadrugam, posebno k Prvi delavski hranilnici in Delavski tiskarni.

Udeležencem

škofjeloške proslave!

1. Vsaka skupina naj določi svojega reditelja, ki mora takoj ob prihodu javiti, koliko njegovih želi kosila.
2. Vsi avtobusi naj se ustavijo pred gostilno »Plevna« pri kolodvoru.
3. Na kolodvoru vas bodo pričakovali naši reditelji.
4. Med sprevedom pazite na dostojne vzklke.
5. Med sv. mašo bo igrala godba, ki bo spremljala ljudsko petje.
6. Po zborovanju vas bodo naši reditelji takoj odpeljali na kosilo.
7. Popoldne se zberemo vsi veseli in dobre volje na naši zabavi!

Strokovna skupina oblačilnega delavstva Jugosl. strokovne zveze v Škofji Loki

razvije in blagoslovi v nedeljo 7. avgusta 1938 svoj

delavski prapor

pod pokroviteljstvom staroste Jugoslovanske strokovne zveze tovariša Jožeta Gostinčarja

Sporod: Dopoldne ob 1/29 razvije in blagoslovitev prapora v farni cerkvi, nato sv. maša. Po sv. maši zborovanje krščanskega delovnega ljudstva na Glavnem trgu. Govorijo tovariši Srečko Žumer, Lojze Pukšič in Jožko Jurač.

Popoldne ob treh **prosta zabava** v gostilni Plevna. — Sodeluje škofjeloška godba Ljubnik.

14. avgusta v Maribor!

Ekspozitura JSZ v Mariboru nam je poslala podrobna navodila za udeležbo na mariborskem taboru. Važno je predvsem tole:

1. Vse strokovne skupine naj tako j zberejo vse prijave in jih oddajo svojim občinam oz. občinskim pripravljalnim odborom. Skrbimo, da bo udeležba naših ljudi čim večja!
2. Vse strokovne skupine naj o številu udeležencev obvestijo ekspozituro JSZ v Mariboru (Sodna ulica 9).
3. Kdor želi v Mariboru prenočiti, naj to prav tako sporoči ekspozituri JSZ v Mariboru, ki mu bo vse oskrbela. Prenočišča po šolah bodo stala 2 din.
4. Pri občinah dobite za vsakega udeleženca znak in legitimacijo, ki bosta stala 4 din.
5. Znak in legitimacijo morajo imeti vsi udeleženci, tudi tisti, ki ne gredo z vlakom.
6. Na domači železniški postaji kupite četrtinsko karto obenem z rumeno izkaznico, ki stane 2 din. To izkaznico morate dati v Mariboru potrditi.

7. Ko pridete v Maribor, se pridružite mariborskim rediteljem JSZ, ki bodo čakali na kolodvoru z velikim napisom »Jugoslovanska strokovna zveza«.

8. Zbirališče za spreved ima JSZ pred frančiškansko cerkvijo, kamor naj pridejo tudi tisti, ki pridejo peš ali z avtobusi.

9. JSZ bo imela v sprevedu samostojno skupino. Vsaka skupina bo tudi odgovorna za red v svojih vrstah, zato naj vse skupine določijo svoje reditelje in naj drže svoje ljudi skupaj, da se ne vrinejo k nam kaki provokaterji.

10. Na tabor prinesimo svoje prapore; vsi člani naj pridejo z našimi znaki.

11. S svojim obnašanjem pri sprevedu in zborovanju skrbimo, da bo v čast Jugoslovanski strokovni zvezi. Varujmo se nepremišljenosti!

12. Naša manifestacija imej poudarek, da se bomo z odločno voljo borili proti vsem zunanjim in notranjim sovražnikom našega naroda in delovnega ljudstva!

Šoferska organizacija „Volan“

Poročilo odbora

Prav gotovo je pretekli mesec marsikaterega zavednega člana že skrbelo, kako in kaj je z našo šofersko organizacijo. Ali dela ali spi?

Da vodstvo organizacije dela za njeno razširjenje po vsej Sloveniji, je dokaz ta številka »Del. pravice« in vse prihodnje številke, ker smo za vse članke »Volana« naročili »Del. pravice«. Namesto nestalnih naročil in okrožnic boste prejeli vsak petek »Delavsko pravico« in v njej brali poročila o društvenem življenju in o raznih šoferskih vprašanjih. Poleg šoferskih zadev in vprašanj se bomo seznanili tudi z drugimi delavskimi organizacijami, spoznavali njihovo delovanje in preizkušene načine boja za delavske in nameštenske pravice.

Odbor »Volana« je prepričan, da bo članstvo z »Delavsko pravico« zadovoljno.

Pretekli mesec so pristopili naslednji tovariši: Novak Jože iz Mokronoga, Rižnik Mirko in Remic Martin iz Ljubljane, Lavtižar Bogdan iz Kranjske gore in Židanek Slavko iz Ljubljane, tako da ima »Volan« sedaj 134 članov.

Meseca julija smo imeli dva karambola. Če bo treba, bomo članom dali pravno varstvo. Dvema članoma smo preskrbeli službo. Sedaj nimamo v evidenci nobene. Prosimo pa ob tej priliki vse zaposlene tovariše, da nam takoj, ko zvedo ali slutijo za kako pristo mesto, nemudoma javijo, ker je že nekaj dobrih služb po krivdi tovarišev, ki nas niso pravočasno obvestili, prišlo v roke neorganiziranim in nezavednim šoferjem.

Pri oblastvu smo vložili zahtevo za zboljšanje razmer pri tovornih vozovih. Postopoma bodo sledile še druge pritožbe in prošnje.

Vse članke »Volana« in tudi vse druge bralce »Del. pravice« prosimo, da izročijo »Delavsko pravico« tudi še drugim neorganiziranim šoferjem, društvu »Volan« pa sporočijo njihove naslove.

Odbor.

Blagajnik prihaja

in pravi, da bo vsak teden v »Delavski pravici« terjal 10 članov za članarino. Danes so na vrsti sledeči: član št. 1 je pozabil plačati članarino 7 mesecev, št. 5 tudi 7 mesecev, član št. 7, ki ima dobro službo, je pozabil na društvo že 15 mesecev, št. 8 9 mesecev, št. 13 2 meseca, št. 18 3 mesece, št. 24 12 mesecev, št. 25 5 mesecev, št. 26 2 meseca, št. 29 3 mesece, št. 32 9 mese-

Delavska

GLASILO **PRAVICA**
KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhaja vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22-I. — Oglasi, reklamacije in naročila na upravo, Miklošičeva cesta 22-I — Oglasi po ceniku — Telefon št. 4048. — Številka čekovnega računa 14.900

Posamezna številka stane 1 din. — Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četrt leta 10 din, za pol leta 20 din, za celo leto 40 din. Naročnina za tuje države na mesec 7 din, na leto pa 70 din.

Odgovorni urednik Peter Lombardo, Ljubljana.

Izdaja za konzorcij »Delavske pravice« Broško

Žumer, Ljubljana. — Tiska Zadruga tiskarna,

Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17 (Maks Blejce)

Pismo iz Francije

Strasbourg, 24. julija 1938.

Francija, pri nas tako slabo zapisana in predstavljena kot dežela prevratov in komunizma, doživlja socialno obnovo, h kateri prispevajo velik del tudi francoski katoličani.

Sele en dan sem v Strasbourgu, pa sem vendar mogel ugotoviti, da francoski katoličani s svojimi škofi in duhovščino razvijajo silno delavnost. Tako se vrši te dni v Rouenu trideseti socialni teden. Ob otvoritvi je bilo navzočih 15 škofov, prišli so gostje iz 13 držav. Da prijemljejo problem pri korenini, je videti še iz naslovov predavanj in poročil. Socialni teden se vrši pod geslom: Svoboda v socialnem življenju. Uvodno predavanje je nosilo naslov: Usodna ura svobodnih držav. Prof. M. Duthoit je pokazal naloge, ki jih imajo danes demokracije dežele. Pokazal je razliko med svobodo in anarhijo in poudarjal, da mora vsaka svoboda stati na disciplini, ki je ob zdravi svobodi prav lahko mogoča. Profesor filozofije Palaugne iz Montpellierja je govoril o propadanju svobode v zgodovini narodov. Na banketu, ki je bil prirejen udeležencem, je lyonski kardinal Gerlier govoril o pravi svobodi, ki ima temelje v krščanstvu, zato je najvažnejša naloga sedanjega časa prepoved ljudstev. Še predavanji s tega socialnega tedna je vredno omeniti: dr. Cauchois je govoril o pomenu delavskih vrtov za delavske družine, duhovnik Meuries pa o krizi današnje svobode. Odklonil je totalitarnost in diktature in poudarjal, da more samo pravo krščanstvo odstraniti težko reakcijo, ki jo je povzročil liberalizem prejšnjega stoletja.

V Strasbourgu pa se je te dni pričel študijski teden J.O.C.F. (krščanskih

PRILIKA za tiste, katerim kolo služi za vsakdanjo potrebo! Dürkopp, Victoria, Wanderer so trpežna in močna kolesa, katerim smo znižali cene tako, da smo omogočili vsakomur nabavo. Izplača se vam priti na Jesenice v trgovino

MARIJA KRAŠOVEC

nasproti kolodvoru
Naše geslo je: Dobro in poceni!

»Delavska pravica«, za katero bodo člani plačali za letos enkratni prispevek 15 din. Obravnavala so se tudi razna tekoča vprašanja, katera bodo reševali na sestankih.

Sele po 12. uri se je sestanek v popolnem sporazumu in slogi zaključil z željo, da bi take sestanke imeli kmalu tudi v Celju in Mariboru.

delavskih deklet), katerega se udeležuje 460 delavk. Študijski teden se vrši pod geslom: »Dvig in pokristjanjenje delavskega stanu.«

Kakor je videti, se francoska mladina ne zgublja v prepirih o katolištvu te ali one skupine, ampak resno dela in se pripravlja za velike naloge, ki jo čakajo.

Rozman Jože.

Kamniško okrožje

Skupinski odbori naj dobro organizirajo udeležbo pri taboru v škofiji Loko. Odhod kolesarjev bo ob pol 7 iz Most, da homo tako skupno privozili pravi čas v škofjo Loko.

To je zadnja letošnja organizacijska prireditel JSZ, zato mora biti čim lepša. Vse skupine naj se tudi dobro pripravijo za udeležbo v Mariboru. Delajte v smislu okrožnice JSZ. Tako j zberite vse prijave in jih oddajte svojim občinam. Vožnja je četrtinska. Nihče naj ne pozabi znaka JSZ.

Delavska dekleta, na Betnavo!

15. avgusta bo na Betnavi pri Mariboru tabor katoliških deklet, na katerega so vabljene tudi vse krščanske delavke. Prijaviti se je treba do 12. avgusta na Žvezo kat. deklet na Betnavi pri Mariboru. Knjižica in znak staneta 6 din; s tem dobite tudi pravico do prenočišča, čaja za zajtrk in vstopa k vsem prireditvam na Betnavi. Četrtinsko vožnjo dobite, če se 14. avgusta udeležite narodnega tabora v Mariboru. Za ta tabor sprejemajo prijave vse strokovne skupine JSZ; kjer teh ni, se pa lahko prijavi pri svojih občinah.

Zahvala

Skupina opekarskega delavstva opekarne »Opeka« na Viču se zahvaljuje v imenu vsega članstva vsem tovarišem in tovarišicam skupine Združenih opekarn Vič-Brdo in skupine Združenih opekarn Vič za denarno in moralno podporo v težkem boju, ki ga borimo za golo življenje.

»Slovenska združena opozicija« se je menda ustanavljala prejšnji teden v Ljubljani, kakor je poročala belgrajska »Politika«, za njo pa »Jutro« in drugi listi v državi, ki so vedeli povedati, da se je tistega političnega sestanka udeležil tudi naš tovariš Jože Gostinčar, in sicer v imenu krščansko socialnih sindikatov. Glede tega smo se obrnili na tov. Gostinčarja, ki je izjavil, da se ni udeležil ne tega ne kakšnega drugega političnega sestanka, še celo pa ni nikjer zastopal krščansko socialističnih sindikatov, kateri s strankarsko politiko nimajo in ne morejo imeti opravka.

Walter
Briesley

Brezposelni

Ta uradnik je bil nov, a Ivan ni vedel, ali je to tisti, ki je bil v Peathilu. Cawper mu ni povedal imena. Nov je bil, in to je bilo dosti nerodno. Še deset minut je hodil po vrtu, potem je šel v hišo. Ivanka je že v sobi. Ivan je položil list na mizo, blizu tam, kjer je stala žena. Vzela ga je v roke.

»Torej je nov.« Položila je list nazaj na mizo. »No, da bi le brž prišel. Potem bo vsaj mir z njim.« Videti je bilo, kakor da se hoče zopet vreti na delo. »Ali si pomel po vrtnih poteh?«

»Ne, sem komaj šele začel.«

»Bom pa jaz poribala po umivalnici, ti pa med tem pometi po vrtu. Potem pa lahko narežeš časnik in ga obesiš v umivalnici.«

Odšla sta na vrt. Mož je šel pometat. Naslonil se je na vrtno ograjo. Žena je nesla s seboj škaf in nekaj vroče vode, ki se je segrela v plinski pečici. Krtačo je imela v škafu, milo pa je držala v roki. Eno uro sta počasi in mirno vsak zase delala. Vesela sta bila, da delata vsak zase. Toda že je Ivan stresel zadnjo smet s smetišnice v shrambo za smeti. Moral je oditi v hišo in narezati papirja. Nekaj minut kasneje je prišla za njim Ivanka s praznim škafom, krtačo in milom. Hitreje je stopila po vrtu kakor po navadi. Po cesti je pribrnelo motorno kolo. Zato je nehote pospešila korake in odhitela v hišo. Ni marala iti po vrtu vprav tedaj, ko pride »tisti« človek okrog ogle. Toda motor je zdrvel mimo, Ivanka pa je rahlo streslo.

Ob pol enajstih je prišel na vrt Ivan z narezanim papirjem, ki ga je obesil na žebelj v umivalnici.

»Hola, Ivan! Ali greš danes v Pirley ali pa si morda že bil?«

Ivan se je ozrl na glavo, ki je pogledovala preko

ograje. Bil je Baxten. Tudi drobni in mali Kirton je najbrž prišel. Stopil je proti koncu vrta in se srečal z njimi pri vratih.

»Kaj je s tabo, Ivan? Ali ne greš v mesto po denar?« je vprašal Kirton. »Ali si dobil delo ali kaj? Si se premislil?«

Ivan je stresel z glavo. »Ne. Danes pride k nam uradnik Osrednjega urada. Jaz bi rad, da bi kmalu prišel. Potem bom šel lahko po denar.«

»Uradnik Osrednjega urada! Ho-ho! To je pa zguba, kaj ne? Doma moraš čepeti. Ta Bill Collard je tič. Mož je moral priti dvakrat ali trikrat, da ga je dobil doma.«

»He!« je zavreščal Baxter s svojim tenkim, jezovitim glasom. »Podpora mu bodo ustavili. Potem bo pa že ostal doma, če ga obveste.«

»Pravijo, da je ta novi uradnik od vraga nadut«, je dejal Kirton. »Vendar je v službi šele en teden ali dva, drgi fantje so pa na dopustu.«

»Da. To jih bo še izkupil! Prekleto ga bodo naklestili, če se bo tako repenčil.«

»Jaz pa ne bi naredil kaj takega. Dokler še dobivam svoj denar, pravim, da ne.«

Po teh besedah se je Baxter odpravil dalje. Kirton je že hotel stopiti za njim, pa se je zopet okrenil k Ivanu.

»Ali si v sredo dobil kako pismo glede poviška podpore?« Baxter je takoj prišel nazaj. »Kaj, ali si dobil? Nekateri so dobili, midva pa nisva dobila. Ti si dobil?«

»Nisem. Videl sem nekatere s pismi v rokah, jaz pa nisem ničesar dobil. Morda dobimo danes kaj. Po novih predpisih bi se morala vsem podpora zvišati, ali ne?«

»Pravijo, da ne«, je dejal Baxter. »Bom pogledal v svoje pismo, če ga dobim. Pojdi, Kirton, med zadnjimi bova.«